

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIEN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de onderwijsinternaten
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Dit ontwerp van besluit handelt over de onderwijsinternaten.

Dit ontwerp van besluit vormt samen met het decreet over de onderwijsinternaten, voor het eerst, een coherent en volwaardig regelgevend kader voor de onderwijsinternaten en hun internen.

Dit ontwerp van besluit regelt:

- het vastleggen van het referentiekader onderwijsinternaten;
- delegaties en bevoegdheden;
- administratieve processen (o.a. aanvraag erkenning, aanvraag oprichting bijkomende vestigingsplaats of verhuis vestigingsplaats, melding tijdelijke onderbrenging, aanvraag aanvullende omkadering, ...);
- controle van de besteding van het werkingsbudget;
- de personeelsmaterie (o.a. de ambten, bekwaamheidsbewijzen, salarisschalen, concordanties, ...);
- sancties en terugvorderingen;
- overgangsmaatregelen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Beleidsveld: Onderwijsinternaten

Beleidsmatige doelstelling: Opmaak van een coherent regelgevend kader voor de onderwijsinternaten

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het Wetgevingsadvies nr. 2022/433 van 2 december 2022.

Dit ontwerp van besluit werd een eerste keer principiële goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 3 maart 2023 met het oog op de onderhandelingen (VR 2023 0303 DOC.0193/1BIS, DOC.0193/2BIS, DOC.0193/3, DOC.0193/4, DOC.0193/5BIS en DOC.0193/6BIS).

De onderhandelingen vonden plaats op 14 maart 2023.
Deze onderhandelingen werden afgesloten met een gedeeltelijk akkoord als resultaat.
Het protocol van die onderhandelingen met het nummer 229 vindt u als bijlage.

Het ontwerp van besluit werd een tweede keer principiële goedgekeurd op de zitting van de Vlaamse Regering van 26 mei 2023 met het oog op het advies van de Raad van State (VR 2023 2605 DOC.0610).

In het kader van artikel 84, §1, eerste lid, 2° van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, werd een advies gevraagd binnen dertig dagen.

De Raad van State heeft bij nota van 28 juni 2023 het advies opgesteld met nummer 73.815/1.

Het ontwerp van besluit is aangepast aan het advies van de Raad van State. Het betreft volgende aanpassingen:

De rubriek "Rechtsgronden" is in overeenstemming gebracht met hetgeen in het advies onder de randnummers 3.1 tot 3.5 wordt opgemerkt.

De Raad van State merkt bij artikel 14 het volgende op:

"In artikel 14, eerste lid, 1°, van het ontwerp, wordt aan de directeur de salarisschaal 165 toegekend, die overeenstemt met de salarisschaal die momenteel wordt toegekend aan de beheerders van de internaten. Ook aan beheerders die niet als directeur worden ingeschaald, wordt bij wijze van overgangsregeling salarisschaal 165 toegekend. Directeurs op andere onderwijsniveaus hebben evenwel doorgaans een andere salarisschaal die leidt tot een hoger salaris, hetgeen op zich als logisch overkomt indien ervan wordt uitgegaan dat met een nieuwe functie met andere verantwoordelijkheden en aangepaste bekwaamheden een hogere verloning gepaard gaat. In casu is dat niet het geval hetgeen de vraag doet rijzen naar de verantwoording van dergelijk verschil in behandeling van directeurs van internaten in vergelijking met directeurs op andere onderwijsniveaus. Wat dat betreft wordt in de nota aan de Vlaamse Regering het volgende vermeld:

'Op de vraag naar loonsverhoging voor de directeurs werd niet ingegaan gezien de middelen beperkt zijn en er de voorkeur werd gegeven om de extra impuls te gebruiken voor meer handen op de vloer.'

Gelet op de evolutie van de onderwijsinternaten en het toegroeien van de organisatorische regels van de onderwijsinternaten naar de organisatorische regels van de onderwijsinstellingen, waardoor de taken en verantwoordelijkheden van een directeur van een onderwijsinternaat grotere gelijkenissen gaan vertonen met de taken en verantwoordelijkheden van een directeur van een andere onderwijsinstelling, en mede rekening houdend met de doelstellingen die aan het decreet van 16 juni 2023 ten grondslag liggen, kan voor een verantwoording van dergelijke verschillende behandeling niet worden volstaan met een algemene verwijzing naar de budgettaire mogelijkheden. Het verschil in behandeling vergt, wil het gemaakte onderscheid toelaatbaar kunnen worden geacht in het licht van het grondwettelijk gewaarborgde gelijkheidsbeginsel, dat het op een meer substantiële wijze wordt verantwoord. Indien dergelijke verantwoording niet mogelijk is, zal van

het aldus gemaakte onderscheid op het vlak van directeurs van internaten en die van andere onderwijsinstellingen moeten worden afgezien.”

Het behouden van de salarisschaal 165 voor de directeurs vloeit voort uit de afspraken die met de sociale partners zijn gemaakt bij cao XII om het cao-budget voor de internaten prioritair in te zetten voor het mogelijk maken van vervangingen vanaf 1 dag voor alle personeelsleden en niet voor een loonsverhoging van de beheerders. Daarnaast wijzigt de inhoud van de functie van beheerder naar directeur als dusdanig niet. In andere onderwijsniveaus spreken we ook van ‘directeur’ om de leidinggevende van een onderwijsinstelling in een bevorderingsambt aan te duiden. De term ‘beheerder’ was verouderd. Daarnaast is de norm gebaseerd op een personeelsequipe van 5 internaatsmedewerkers van het niveau ‘ten minste bachelor’. In de andere onderwijsniveaus zijn de personeelsequipes veelal groter. De onderwijsregelgeving is nu eenmaal zo opgebouwd dat de leidinggevende steeds in het ambt van ‘directeur’ aangesteld wordt maar dat naargelang het onderwijsniveau (en soms zelfs binnen het onderwijsniveau) de salarisschalen voor personeelsleden die in het ambt van directeur aangesteld worden, verschillen. Ieder onderwijsniveau heeft zijn eigen specifieke kenmerken.

In artikel 33 wordt een aanpassing gedaan naar aanleiding van het advies van de Raad van State. Concreet wordt verduidelijkt dat de verplichting om controle van de werkmiddelen mogelijk te maken, van toepassing is op alle Besturen van vrije gesubsidieerde onderwijsinternaten. Dit is bijgevolg ook van toepassing als het onderwijsinternaat wordt opgericht door een natuurlijke persoon. In het artikel wordt verder aangevuld dat AGODI een model ter beschikking zal stellen, waarmee de besturen de controle mogelijk kunnen maken.

In artikel 39 wordt geen wijziging doorgevoerd naar aanleiding van het advies van Raad van State. De huidige tekst wordt behouden om de analogie met het deeltijds kunstonderwijs te handhaven. Het is de bedoeling niet dat in beroep gegaan wordt tegen de sanctie zelf maar wel tegen de vaststelling van de inbreuk op de regelgeving waarop de sanctie is gebaseerd.

In artikel 68 worden de verwijzingen opgenomen naar de nog van kracht zijnde wijzigingen die in het verleden zijn aangebracht in de op te heffen regeling.

Tot slot, worden ook nog enkele technische correcties doorgevoerd in het besluit. Concreet wordt aan artikel 17 en 21 een nieuw derde lid toegevoegd naar aanleiding van vragen hierover uit het veld. Op deze manier kan de bestaande praktijk van flexibele uurroosters verdergezet worden en kunnen de vakantieregelingen die lokaal werden onderhandeld en gunstiger zijn dan die vermeld in het BVR gehonoreerd worden.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het corpus van dit besluit bestaat uit twee hoofdstukken: de uitvoeringsbepalingen en de wijzigingsbepalingen.

De uitvoeringsbepalingen worden gevat in hoofdstuk 2:

Vooreerst wordt in dit besluit het referentiekader onderwijsinternaatskwaliteit vastgelegd door dit referentiekader als bijlage toe te voegen aan het besluit.

Verder worden in dit besluit de delegaties die verleend zijn in het decreet over de onderwijsinternaten geregeld en wordt er bijgevolg aangeduid wie de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap is.

Sommige delegaties die in het decreet over de onderwijsinternaten geformuleerd worden, zijn reeds, voor andere onderwijsniveaus, geregeld in een ministerieel besluit. In deze gevallen wordt dat ministerieel besluit uitgebreid naar onderwijsinternaten.

Voor sommige delegaties die in het decreet over de onderwijsinternaten geformuleerd worden, worden bestaande besluiten van de Vlaamse Regering gewijzigd (zie hoofdstuk 3).

Met andere woorden worden voor de delegaties dezelfde principes gehanteerd als bij gelijkaardige bepalingen in andere regelgeving.

Het besluit werkt ook enkele administratieve processen nader uit. Deze processen hebben betrekking op:

- de aanvraag tot erkenning van onderwijsinternaten (afdeling 2);
- de aanvraag tot oprichting van bijkomende vestigingsplaatsen of de verhuis van een vestigingsplaats (afdeling 3);
- de melding tot tijdelijke onderbrenging van internen buiten de gekende vestigingsplaatsen (afdeling 4);
- de aanvraag tot aanvullende omkadering (afdeling 7);
- het overdragen van ORE (afdeling 9).

Het afsprakenkader en ondersteuningsplan, zoals bepaald in artikel 14, §1 en §4 van het decreet over de onderwijsinternaten, zal worden uitgewerkt in een apart uitvoeringsbesluit voorgesteld door de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs en vorming en de Vlaamse minister bevoegd voor Welzijn.

De verdere uitwerking van het afsprakenkader en ondersteuningsplan kadert immers in het verdere beleidswerk rond het eerste werkpunt van de conceptnota onderwijs-welzijn van 9 juli 2021: 'kinderen en jongeren met bijzondere noden, die vanuit verontrustende thuissituatie, verblijven in een onderwijsinternaat' en de inzichten die verkregen zijn uit de uitvoering van de pilootprojecten.

Afdeling 8 bevat bepalingen omtrent de personeelsformatie. Hierin regelen we:

- de ambten die in een onderwijsinternaat ingericht kunnen worden;
- de bekwaamheidsbewijzen die vereist zijn om toegang te verlenen tot de ambten;
- de salarisschalen die verbonden zijn aan de ambten, ingedeeld op basis van de bekwaamheidsbewijzen;
- het aantal ORE dat een bestuur moet inzetten om een welbepaald ambt in te richten;
- de prestatieregeling van de wervingsambten (waaronder de slapende waak);
- de vakantieregeling van de wervingsambten;
- de vervangingen;
- de individuele concordanties voor de beheerder die directeur dan wel internaatsmedewerker wordt.

De ambtshalve concordanties naar de drie nieuwe ambten worden in bijlage 3 van het besluit geregeld.

In afdeling 12 wordt geconcretiseerd hoe AGODI de besteding van het werkingsbudget door onderwijsinternaten controleert.

In afdeling 14 worden er artikelen opgenomen rond de vaststelling van overtredingen op de bepalingen van het decreet over de onderwijsinternaten. Ook de toepassing van de in het decreet bepaalde sancties wordt geregeld.

In afdeling 15 worden enkele overgangsbepalingen die betrekking hebben op het decreet verder uitgewerkt.

Binnen de slotbepalingen zijn ook een aantal overgangsbepalingen opgenomen die ervoor zorgen dat:

- bestaande overgangsmaatregelen bestendig worden;
- personeelsleden die momenteel recht hebben op een hogere salarisschaal, deze salarisschaal ook na de concordantie in hun nieuwe ambt blijven genieten;
- personeelsleden die niet beschikken over een vereist bekwaamheidsbewijs voor het nieuwe ambt waarnaar ze geconcordeerd worden, hier toch geacht worden over te beschikken;
- personeelsleden die een niet-verworven salarisschaal genieten, deze niet-verworven salarisschaal in de toekomst ten persoonlijke titel behouden.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Graag wordt verwezen naar de toelichting van de eerste principiële goedkeuring.

Het advies van de Raad van State geeft aanleiding tot wijziging van de volgende artikelen:

Artikel 17

De prestatieregeling voor een internaatsmedewerker en administratief medewerker die voltijds werken, bedraagt 36 uren (aan 60 minuten).

Ter vergelijking, momenteel omvat een ambt met volledige prestaties voor het ambt van studiemeester-opvoeder van een internaat ook 36 uur. Ook voor de administratief medewerker wordt in het basis- en secundair onderwijs een prestatieregeling van 36 uur opgelegd.

De ambten van internaatsmedewerker en administratief medewerker zijn deelbaar. Het aantal uren voor een ambt met onvolledige prestaties bedraagt een evenredig deel van het hiervoor bedoelde aantal uren. Een ambt met onvolledige prestaties kan worden uitgeoefend vanaf minstens één uur en altijd in gehele uren.

Na onderhandelingen in het bevoegde lokale onderhandelingscomité en mits compensaties kan van de wekelijkse grens van 36 uur afgeweken worden. In bepaalde onderwijsinternaten is het immers gangbaar én lokaal onderhandeld om de ene week meer uren te presteren die dan gecompenseerd worden in een van de volgende weken. Door het invoegen van dit derde lid, kan deze bestaande praktijk gehonoreerd worden.

Artikel 21

Er is gekozen om enkel een aantal minimumregels vast te leggen. Voor het overige maakt de vakantieregeling voorwerp uit van onderhandelingen die gevoerd worden binnen het bevoegde lokale onderhandelingscomité. Zo kan ieder onderwijsinternaat zich op maat organiseren.

De personeelsleden kunnen maar maximaal 12 dagen verplicht worden om te werken in:

- 1° de zomervakantie (begint op 1 juli en eindigt op 31 augustus);
- 2° de herfstvakantie (begint de maandag van de week waarin 1 november valt en duurt één week. Indien 1 november op een zondag valt, dan begint de herfstvakantie op 2 november);
- 3° de kerstvakantie (begint de maandag van de week waarin 25 december valt en duurt twee weken. Indien 25 december op een zaterdag of een zondag valt, dan begint de kerstvakantie de maandag na 25 december);
- 4° de krokusvakantie (begint de zevende maandag vóór Pasen en duurt één week);
- 5° de paasvakantie (begint de eerste maandag van april en duurt twee weken. Indien Pasen in de maand maart valt, dan begint de paasvakantie de maandag na Pasen. Indien Pasen na 15

april valt, begint de paasvakantie de tweede maandag vóór Pasen.).

Met andere woorden, de personeelsleden genieten de bovenvermelde vakantieperioden met uitzondering van de maximaal 12 verplichte werkdagen van vakantie.

De laatste dag van een vakantieperiode telt niet mee voor de berekening van het maximum van 12 dagen. Omdat sommige onderwijsinternaten hun deuren dan al openen, is het wenselijk om deze dagen buiten de telling van de maximaal 12 dagen te houden.

Van het bovenvermelde maximum van 12 dagen kunnen er maximaal 10 dagen gedurende de zomervakantie vallen. Tijdens de zomervakantie heeft elk personeelslid bovendien recht op een ononderbroken vakantie van 5 weken.

Echter, in de onderwijsinternaten die voorzien in bijkomende verblijfsdagen kan de vakantie-regeling afwijken van hetgeen hierboven bepaald is, na onderhandelingen in het bevoegde lokale onderhandelingscomité.

Ook onderwijsinternaten die lokaal een gunstigere vakantie-regeling onderhandeld hebben, mogen deze behouden.

Artikel 33

In het artikel wordt verduidelijkt dat alle besturen van vrije gesubsidieerde onderwijsinternaten controle op de besteding van het werkingsbudget mogelijk moeten maken. Verder wordt aangevuld dat AGODI hiervoor een sjabloon ter beschikking zal stellen.

Artikel 68

De verwijzingen worden opgenomen naar de nog van kracht zijnde wijzigingen die in het verleden zijn aangebracht in de op te heffen regeling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het begrotingsakkoord, mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden, werd verleend op 2 februari 2023:

- Het ontwerp van decreet over de onderwijsinternaten wordt goedgekeurd door het Vlaams Parlement;
- De budgettaire impact wordt opgevangen binnen de beschikbare kredieten.

De wijzigingen aangebracht naar aanleiding van het advies van de Raad van State hebben geen gevolgen voor de financiële weerslag.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op dit voorontwerp van besluit, want dit dossier bevat geen pps-project of maakt geen alternatief gefinancierde investeringen mogelijk.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Het traject eindigt met de definitieve goedkeuring van het ontwerp van besluit.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over de onderwijsinternaten;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS